

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

DZIEDZICTWO KULTUROWE STOBRAWSKIEJ STREFY REHABILITACJI I REKREACJI – CZĘŚĆ PÓŁNOCNA

STOBRAWSKA STREFA REHABILITACJI I REKREACJI – CZĘŚĆ PÓŁNOCNA

Powiat Namysłowski realizuje (wraz z Partnerami: Gminami: Domaszowice, Świerczów i Wilków oraz Parafiami Rzymskokatolickimi: p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Włochach, p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Marcina w Strzelcach p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świerczowie, p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Biestrzykowicach, p.w. Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny w Bukowiu) projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich pn. *"Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrawskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji-część północna"*

Projekt partnerski Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrawskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji- część północna

Powiat
Namysłowski

Gmina
Wilków

Gmina
Domaszowice

Gmina
Świerczów

Parafie Rzymskokatolickie z obszaru
Powiatu Namysłowskiego

"Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji-część północna"

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności zasobów kulturowych i wykorzystanie potencjału endogenicznego obszaru, poprzez **rewitalizację 22 zabytkowych obiektów** znajdujących się na terenie Powiatu Namysłowskiego (w obrębie Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji).

Cele bezpośrednie:

- **Zwiększenie dostępności zasobów kulturowych** na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji,
- Ochrona i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji
- **Zahamowanie degradacji cennych obiektów dziedzictwa kulturowego** na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji
- **Przywrócenie stanu pierwotnego obiektów dziedzictwa kulturowego** o dużym znaczeniu dla regionu,
- **Zwiększenie liczby obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych** na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji

"Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji-część północna"

Dziedzictwo kulturowe jest najcenniejszym zasobem jakim dysponuje wspólnota lokalna. Dlatego podstawowym obowiązkiem jest troska o jego **zachowanie, zabezpieczenie, przywrócenie dawnego blasku** dostępnym obiektom zabytkowym, a w dalszej kolejności **upowszechnienie wiedzy** na ich temat, **udostępnienie zwiedzającym** oraz szeroka **promocja** ich walorów historycznych.

Niniejsza prezentacja jest **formą cyfrowego udostępnienia** informacji o najważniejszych elementach **dziedzictwa kulturowego** zlokalizowanych na terenie Powiatu Namysłowskiego oraz Gmin: Domaszowice, Świerczów i Wilków. **Służyć będzie również promocji naszego obszaru i jego zasobów** – każdy odwiedzający będzie mógł się z nią zapoznać, co z pewnością zachęci do odwiedzin pozostałych obiektów objętych wsparciem projektowym oraz innych miejsc, którymi zachwyca teren Stobrowskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji – część północna.

Powiat Namysłowski może pochwalić się bogatą i ciekawą historią. Ukształtowany historycznymi wpływami ośrodków takich jak Wrocław, czy współczesna Wielkopolska, a w okresie powojennym także wpływem ludności z dawnych kresów II Rzeczypospolitej, ma cechy charakterystyczne dla miejsc przenikania się kultur i tradycji. Materialne pamiątki minionych wieków wpływają również na atrakcyjność turystyczną Ziemi Namysłowskiej. Odkrywców historii zainteresują na pewno zachowane dworki, założenia parkowe, a przede wszystkim obiekty sakralne czy charakterystyczne przydrożne kapliczki i krzyże pokutne.

Ratusz w Namysłowie, fot. Krzysztof Norbert Wolf

LIDER PROJEKTU: POWIAT NAMYSŁÓWSKI

Charakterystyczny dla
zachowanego dziedzictwa
kulturowego
Powiatu Namysłowskiego
jest „szlak” drewnianych
kościółów

Wyróżniającym elementem architektury miasta Namysłowa są natomiast mury obronne (na zdjęciu tył muru zlokalizowanego przy ulicy Piastowskiej)

Pierwotnie założenie miejskie posiadało prawdopodobnie fortyfikacje ziemno-drewniane, opasane fosą. Budowę, zachowanych częściowo do dziś, murów miejskich rozpoczęto w 1350 r. Mury wzniesiono na fundamencie z kamieni polnych, z cegły o układzie gotyckim z użyciem zendrówki, do wysokości 8 m, podwyższonej jeszcze 2-metrowej wysokości blankami. Maksymalna grubość murów sięgała 2,2 m od strony wschodniej, i 1,7 m od strony północnej i południowej.

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015. (Gmina Namysłów)

Fragment muru od
strony ulicy Staszica

Pierwotnie pierścień murów miejskich był wzmocniony prawdopodobnie aż 45 basztami i wieżami. Znaczne fragmenty pierścienia systemu obronnego zachowały się do dziś. Większe ciągi zachowanych murów miejskich widoczne są w części północnej (wzdłuż rzeki Widawy), wschodniej, przy bramie Krakowskiej oraz południowej.

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015. (Gmina Namysłów)

LIDER PROJEKTU: POWIAT NAMYSŁÓWSKI

W różnych miejscach powiatu znajdują się również elementy dawnej zabudowy pałacowej

LIDER PROJEKTU: POWIAT NAMYSŁÓWSKI

Dziedzictwo kulturowe łączy się na terenie Powiatu Namysłowskiego z piękną przyrodą, tworząc niezapomniany klimat tego obszaru

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY DOMASZOWICE

OBIEKTY SAKRALNE I INNE MIEJSCA KULTU

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY DOMASZOWICE

Gmina Domaszowice stanowi część historycznej ziemi namysłowskiej, powstała w 1973 r. Ziemia namysłowska wchodziła w skład państwa Piastów od połowy X w. jako część składowa dzielnicy śląskiej. W roku 1294 książę wrocławski Henryk V Gruby oddał wschodnią część księstwa położoną po prawej stronie Odry księciu głogowskiemu Henrykowi III łącznie z Namysławem i okolicami. W 1312 roku Namysłów przypadł jako schedą po ojcu, synom - Konradowi i Bolkowi, następnie Konradowi Oleśnickiemu, który od 1312 r. przybrał tytuł księcia namysłowskiego. Na mocy złożonego w 1329 r. hołdu królowi czeskiemu oraz traktatu trenczyńskiego - w roku 1335 Namysłów z okolicą znalazł się pod panowaniem czeskim, aby w roku 1359 zostać włączonym do księstwa wrocławskiego. Od 1526 r. znalazł się w ramach monarchii habsburskiej, a od 1741 r. został wcielony przez Prusy. Namysłów wraz z okolicami znajdował się pod panowaniem niemieckim aż do wyzwolenia w styczniu 1945 r. Jednak wcześniej, 20 marca 1921 r. odbył się plebiscyt w sprawie przyłączenia części powiatu namysłowskiego do Polski. Ciekawostką jest, że siedzibą władz komisji plebiscytowej były Domaszowice w budynku, gdzie obecnie znajduje się Urząd Gminy. Na pamiątkę tego faktu historycznego ufundowano tablicę na ścianie budynku Urzędu.

Źródło: www.domaszowice.pl

DDZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY DOMASZOWICE

Cechą charakterystyczną zachowanego dziedzictwa kulturowego Gminy Domaszowice są przede wszystkim zabytkowe obiekty sakralne oraz liczne, przydrożne kapliczki - od setek lat stanowiące lokalne miejsca kultu.

KAPLICZKA W SIEMYSŁOWIE

Kapliczka, eklektyzm, zbudowana ok. 1882 r., murowana z cegły, otynkowana, usytuowana w miejscowości Siemysłów, gm. Domaszowice. Kapliczka wolnostojąca, prostopadłościenna, na rzucie prostokąta, jednokondygnacyjna, zakończona dwuspadowym daszkiem, u podstawy cokół, od frontu półkolistą wnęką, nad którą ułożono trzy płyciny (prostokątne, zamknięte trójbocznie, środkowa szersza i wyższa od bocznych). Naroża artykułowane pilastrami. Ściany boczne wypełnione prostokątnymi płycinami, o trójbocznym zamknięciu. Ściana tylna gładka. Daszek wsparty na wysuniętym gzymsie, od frontu trójkątny naczółek. Stanowi typowy przykład "małej architektury", charakterystyczny dla krajobrazu kulturowego Śląska Opolskiego.

PARTNER: GMINA DOMASZOWICE

Dzwonnica w Polkowskiem

Dzwonnica wzniesiona w XIX wieku, przy drodze, wolnostojąca, murowana z cegły, częściowo otynkowana. Założona na planie kwadratu, trzykondygnacyjna, zwieńczona dachem ostrosłupowym, u nasady przełamany. W ścianie frontowej-wschodniej i bocznej-północnej dolnej kondygnacji drzwi wejściowe deskowe. Na II kondygnacji okno z każdej strony, na III kondygnacji po dwa okna w każdej ścianie. Otwory wejściowe i okienne zamknięte łagodnym łukiem. Pod gzymsem wieńczącym dolną kondygnację fryz ząbkowy, pod krawędzią hełmu fryz kostkowy. Stropy wszystkich kondygnacji drewniane z belek, podłoga z desek.

PARTNER: GMINA DOMASZOWICE

Kapliczka w Domaszowicach

Kapliczka przydrożna

Kapliczka wzniesiona w 1883 roku, na skrzyżowaniu dróg, wolnostojąca, murowana z cegły, nieotynkowana. Założona na planie kwadratu, dwukondygnacyjna, w drugiej kondygnacji przechodząca w ośmioboczną wieżyczkę, zwieńczoną dachem ostrosłupowym, u nasady przełamany, posyty blachą. Od wschodu prostokątny, jednokondygnacyjny przedsionek z dwuspadowym daszkiem i trójkątnym szczytem. Narożniki dolnej kondygnacji oraz przedsionka oskarpowane. Skarpy przedsionka przechodzące w sterczyny. Sterczyny zwieńczone metalowymi krzyżami. W ścianach bocznych dolnej kondygnacji para okienek. W dolnej strefie wieżyczki po jednym oknie od północy i południa, w górnej strefie okno w każdej ścianie. Otwór wejściowy i okienne zamknięte łagodnym łukiem ostrym. Drzwi dwuskrzydłowe. Pod gzymsem wieńczącym dolną kondygnację otynkowany fryz ząbkowy, pod krawędzią hełmu otynkowany fryz kostkowy. W przedsionku dwuskrzydłowe drewniane przeszklone drzwi z nadświetlem. Wnętrze kryte sklepieniem odcinkowym. W ścianie zachodniej i w ścianach bocznych nisze zamknięte odcinkowo, w niszach w ścianach bocznych pary okien. W jedną ze ścian wmurowana tablica fundacyjna z inskrypcją J.Gliniorsz/Erbaut/1883.

PARTNER: GMINA DOMASZOWICE

Obraz Matki Boskiej Piekarskiej

Matka Boska Piekarska (2 poł. XIX w. wym. 67x53cm, oledruk, tkanina metal, koraliki) znajduje się w kapliczce w Domaszowicach przy ul. Polnej. Obraz w kształcie prostokąta ujętego w podwójną profilowaną ramę, ukazujący Matkę Boską z Dzieciątkiem. Maria przedstawiona frontalnie, w półpostaci. Twarz owalna, o delikatnych rysach. W prawej wyciągniętej ku Dzieciątku dłoni czerwone jabłko. Lewa ręka podtrzymująca siedzące Dzieciątko zwrócone w 3/4 w stronę Marii. Prawa rączka Dzieciątka w geście błogostawieństwa, lewa wsparta na księdze. Twarz okrągła, okalana jasnymi włosami. Matka Boska ubrana w ozdobioną złotymi gwiazdkami i koronkowym oblamowaniem białą szatę, spod której widoczna kremowa suknia z gwiazdkami. Na szyi korale z krzyżem. Dzieciątko w białej sukience ze złotymi koralikami i lamówkami. Szaty wykonane z tkaniny. Na głowach Marii i Dzieciątka ozdobne korony z metalu. Wokół głów metalowe gwiazdki. Tło wyłożone srebrną tkaniną. Obraz umieszczony za szkłem. Przedmiotowy obraz stanowi przykład reprodukcji wykonanej w technice oleografii.

PARTNER: GMINA DOMASZOWICE

- ▶ Kapliczka przydrożna

- ▶ Obraz Matki Boskiej Piekarskiej

KAPLICZKA W DZIEDZICACH

Wzniesiona na początku XX wieku, usytuowana naprzeciwko bramy wjazdowej na cmentarz parafialny. Założona na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu. Wolno stojąca, murowana z cegły, otynkowana, na cokole. Dach dwuspadowy kryty dachówką - ceramiczna karpiówka. W elewacji frontowej prostokątny otwór wejściowy. Drzwi dwuskrzydłowe, drewniane, w górnej strefie przeszklone. Nad drzwiami półkolistą wnęką, w której są kartusz oraz fryz w nadprożu. W zwieńczeniu ściany szczytowej gzyms uskokowy. Krańce szczytu ujęte fragmentami gzymsu. W ścianach bocznych płytkie wnęki prostokątne. Wnętrze sklepione półkoliście. Ściana ołtarzowa o cofniętej części środkowej. W ścianach bocznych wnęki, jak z zewnątrz. Podłoga drewniana.

KAPLICZKA W STRZELCACH

Kapliczka, eklektyzm, zbudowana na przelocie XIX i XX w., murowana z cegły, otynkowana, dachówka ceramiczna, ogrodzenie z finezyjnie ukształtowaną bramką od frontu, metal wym. 350x170x105cm, wraz z rzeźbą - Maria Immaculata, I 20-30 XX w. art deco, odlew ceramiczny, polichromowany, wys. 130cm., Kapliczka wolnostojąca, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, zakończona trójkątnym szczytem. Partia cokołowa wyodrębniona gzymsem. Od frontu półokrągła nisza, ostłonięta oknem. Boczne ściany wypełnione płycinami (prostokątne, zamknięte łukiem odcinkowym). Szczyt wsparty na profilowanym gzymsem (biegnący od frontu i po bokach kapliczki). Dach dwuspadowy. Wokół kapliczki ażurowe ogrodzenie, z bramką od frontu. Wewnątrz kapliczki umieszczona rzeźba - Maria Immaculata, figura pełnoplastyczna, umieszczona na postumencie, Maria ujęta frontalnie, w pozycji stojącej (stopy wsparte na półksiężycu)

KAPLICZKA WIELOŁĘKA

Kapliczka-dzwonnica, eklektycyzm, wzniesiona w 4 ćw. XIX w., murowana z cegły. Typowy przykład „małej architektury”, charakterystyczny dla krajobrazu Śląska Opolskiego. Kapliczka-dzwonnica zbudowana na planie kwadratu, prostopadłościenna, trzykondygnacyjna z cokołem, z wydzieleniem poszczególnych partii – gzymsem (I kondygnacja) i fryzem kostkowym (II kondygnacja). Od frontu w I i II kondygnacji wnęki ostłonięte drewnianymi oknami, wnęki wykrojone w górze łukiem odcinkowym. Boczne ściany ozdobione w I kondygnacji ostrołukową niszą; wyżej dekoracja z krzyża. III kondygnacja artykułowana otworami w formie biforii. Daszek dwuspadowy, wsparty po bokach na gzymsie. W szczycie krzyż metalowy.

KAPLICZKA WE WŁOCHACH

Kapliczka, eklektyzm, wzniesiona ok. 1900 roku, murowana z cegły, ogrodzona metalowym ogrodzeniem na cokole betonowym.

Przedmiotowa kapliczka zbudowana na planie prostokąta, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, zakończona trójkątnym szczytem. Partia cokołowa wyodrębniona uskokiem. Od frontu ostrołukowa nisza, ościęta jednoskrzydłowym przeszklonym oknem. Poniżej półkolistą wnęką. Boczne ściany wypełnione płytkami (otynkowane), u góry- ceglany motyw ząbków. Tył zdobiony ostrosłupową blendą. Dach dwuspadowy. Szczyty wypełnione kolistymi wnękami; krawędzie szczytów profilowane. Naroża kapliczki, w górnej części, zaakcentowane sterczynami, zakończonymi ostrosłupowymi daszkami.

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. WNIĘBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY WE WŁOCHACH

Kościół powstał między 1246 a 1270 rokiem. W roku 1525 wieś pozostała katolicka, ale kościół przejęli protestanci. Kościół był pod wezwaniem Świętego Mikołaja, do parafii należały Domaszowice. Według podania ludowego na tzw. Świętej Górze znajdował się klasztor, który przed rokiem 1656 w czasie wojny 30 letniej uległ spaleniu. Niestety brak jest danych źródłowych o klasztorze, niemniej na wzgórzu znajdują się fundamenty niezidentyfikowanej budowli i wkopane w ziemię dębowe dyle. W roku 1676 polski biskup Jerzy Szustrowicz poświęcił nowo wybudowany drewniany kościół p.w. św. Mikołaja. Należał prawdopodobnie do największych drewnianych kościołów na Śląsku. Stojąca uprzednio wolno drewniana dzwonnica została włączona do nowego obiektu. W niedzielę 22 lutego 1927 kościół spłonął, podpalony przez Niemców. Do roku 1929 wybudowano nowy murowany z zachowaniem dawnego planu.

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. WNIĘBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY WE WŁOCHACH

► **Organy piszczałkowe**

Parafia Wniebowzięcia NMP we Włochach może poszczycić się posiadaniem zabytkowego instrumentu o wysokich walorach brzmieniowych. Koncepcja brzmieniowa opiera się na założeniach organów niemieckich. Brzmienie jest ciężkie i monumentalne. Organy posiadają 18 głosów obsługiwanych przez dwie klawiatury ręczne (manuały) i klawiaturę nożną (pedał).

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY WE WŁOCHACH

Organy piszczałkowe

Organy zostały zbudowane w 1930 r. przez firmę Rieger z Krnova i mają nadany firmowy numer „Opus 2428”. Fabryka organów braci Rieger powstała w 1873 roku w miejscowości Krnov, leżącej na terenie dzisiejszej Republiki Czeskiej. Produkty braci Rieger wędrowały do tak odległych krajów, jak Argentyna czy Meksyk. Fabryka Rieger odznaczała się niezwykle solidnym opracowaniem projektów (łącznie z artystycznie wykonanymi rysunkami prospektów), używała najlepszych materiałów i w wyjątkowo krótkim czasie (do 9 miesięcy) realizowała zamówienia.

Źródło: http://wlochy.archidiecezja.wroc.pl/?page_id=136

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Kościół pw. Narodzenia NMP i św. Marcina w Strzelcach jest użytkowany od 1328 roku, po kilku przebudowach. Budynek jest murowany z cegły, z dwuprzęsłowym prezbiterium i zbliżoną do planu kwadratu nawą oraz kwadratową u podstawy wieżą. Nawa i prezbiterium przykryte drewnianym dachem pokrytym dachówką ceramiczną.

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Kościół parafialny wnętrze

Powstawał on w kilku etapach - w XIV wieku zbudowane zostało prezbiterium, w XV wieku dobudowana została nawa i powstały sklepienia, a na przełomie XV i XVI wieku dobudowana została wieża. W kolejnych latach w północnej stronie zakrystii wzniesiono kruchtę. W XVII wieku, za sprawą rodziny Frankenbergów, kościół przeszedł w ręce protestantów. Po pożarze, który miał miejsce w latach 1874-1877, zniszczone zostały m.in. polichromie. Całkowite odnowienie wnętrza kościoła nastąpiło w XIX wieku. Wykonano wówczas strop kasetonowy w nawie, a malowidła zastąpione zostały warstwą tynku. Z tego również okresu pochodzi neogotyckie wyposażenie kościoła.

Źródło:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_Narodzenia_Naj%C5%9Bwi%C4%99tszej_Maryi_Panny_i_%C5%9Bw._Marcina_w_Strzelcach

Kościół parafialny wnętrze

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Przy kościele w Strzelcach znajdują się 3 zabytkowe kapliczki słupowe: Matki Bożej z Lourdes, Dobrego Pasterza i św. Idziego, wszystkie kapliczki są murowane z cegły, na planie prostokątów. Kapliczki są użytkowane jako obiekt religijny i stanowią element małej architektury. Wybudowane w stylu neogotyckim ok. 1895 r.

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Neoromański kościół projektu szkockich architektów działających w Londynie. Kościół jest murowany, zorientowany na południowy-zachód. Zwarta bryła składa się z nawy z transeptem, absydialnego prezbiterium i masywnej wieży oraz mniejszych aneksów. Obecna szata architektoniczna jest wynikiem przekształceń w l. 30. XX w. Z tego czasu zachowała się krata w oknie z tzw. gapą, czyli godłem III Rzeszy. Monochromatyczne elewacje artykułowane są smukłymi, łukiem zamkniętymi oknami.

Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/kosciol-fil-pw-sw-katarzyny-1903>, opracowanie: Joanna Szot, OT NID w Opolu, 01.02.2015 r.

Kościół filialny pw. św. Katarzyny w Gręboszowie

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Kościół filialny pw. św. Katarzyny w Gręboszowie

Hrabia Johannes Edgar Henckel v. Donnersmarck, właściciel założenia pałacowo-parkowego i folwarku w Gręboszowie na cmentarzu rodzowym obok drewnianego kościoła ufundował nową, murowaną świątynię. Frank Thomas Baggallay i Walter John Nash Millard zaprojektowali neoromański kościół nawiązujący do architektury Wysp Brytyjskich. Budowa trwała w latach 1897-1899.

Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/kosciol-fil-pw-sw-katarzyny-1903>, opracowanie: Joanna Szot, OT NID w Opolu, 01.02.2015 r.

PARTNER: PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA P.W. NARODZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY I ŚW. MARCINA W STRZELCACH

Kościół został zmodernizowany w latach 1936-1937, uproszczono wówczas artykulację ścian zewnętrznych i zniesiono detale architektoniczne.

Aż do czasu przeniesienia drewnianego kościoła do Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu-Bierkowicach na niewielkim cmentarzu w Gręboszowie znajdowały się oba obiekty.

Źródło: <https://zabytek.pl/pl/obiekty/kosciol-fil-pw-sw-katarzyny-1903>, opracowanie: Joanna Szot, OT NID w Opolu, 01.02.2015 r.

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY ŚWIERCZÓW

OBIEKTY SAKRALNE I INNE MIEJSCA KULTU

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY ŚWIERCZÓW

Świerczów

Nazwę swą wywodzi od przezwiska "świerszcz". Używane także nazwy to: Swierczow, Swirczhow, Swirczew, Swierschow, Schwierz.

Wieś wzmiankowana już w od XIII w. Ze źródeł wywnioskować można, że w roku 1294 r. we wsi znajdował się zamek książęcy. Sto lat później, w XIV w., wspomniany został jako miejscowość posiadająca wówczas prawa targowe. Znany jest również dokument pochodzący z 1441 r. dot. toczącego się sporu między ówczesnym panem Świerczowa o nazwisku Wisch i zwanym Hansem, a Tzomberem Namysłowem. Czego spór dotyczył nie wiadomo, wiadomo natomiast, że obaj związani byli współpracą z nieodległym Namysłowem. Ze względu na bliskość tego miasta mieszkańcy Świerczowa zawsze utrzymywali z nim poważne i bardzo ożywione kontakty.

Znany jest także fakt, że w latach 1505 - 1601 Świerczów znajdował się pod rządami właściciela ziemskiego hr. Kotulińskiego i jego rodziny oraz, że w owym czasie czyniono starania o nadanie Świerczowowi praw miejskich jednak spełżyły one na niczym i miejscowość pozostała wsią. W połowie XVIII w. Świerczów stanowił własność majeratu w Pokoju domu książęcego Syców-Oleśnica.

W XIX wieku miejscowe dobra znajdowały się w posiadaniu hrabiowskiej rodziny Wurtenben. Ludność pochodzenia ewangelickiego zajmowała się głównie rolnictwem, rzemiosłem i handlem. Zabudowania wsi tworzyły zwartą zabudowę. Większość domów i budynków gospodarczych pochodzi z okresu przedwojennego.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W BIESTRZYKOWICACH

Świątynia wzmiankowana w 1376 r., w XVI w. zajęta przez protestantów. Drewniany kościół datowany na 1639 r., w 1654 r. odzyskany przez katolików. W 1838-1839 r. wybudowano murowaną wieżę na planie kwadratu, zwieńczoną dachem piramidalnym z blachy, w miejsce poprzedniej, drewnianej. W 1888 r. założenie podmurowano i założono posadzki. Kościół gruntownie odnowiony w latach 1915-1916, oszalowano wówczas ściany na zewnątrz i od wewnątrz oraz usunięto gontowy dach. Polichromię wykonał w 1918 r. Leszczyński z Opola. Kościół jednonawowy, orientowany, w konstrukcji szkieletowej, obustronnie oszalowany i częściowo obmurowany, z murowaną i tynkowaną wieżą oraz zakrystią. Prezbiterium jednoprzęsłowe, krótkie, zamknięte trójbocznie. Przy prezbiterium, od strony południowej, zlokalizowana zakrystia, datowana na koniec XIX w. Trójprzęsłowa szersza nawa na planie prostokąta, z marmurowymi narożnikami i kwadratową wieżą, zlokalizowaną od strony zachodniej. Wnętrze opatrzone płaskim stropem, w nawie poniżej belki usytuowane poprzecznie, występujące w charakterze podciągów, wzmocnione w ścianach skośnymi zastrzałami łączącymi się z więźbą dachową. Okna prostokątne, zamknięte półkoliście, dachy w stylu siodłowym, kryte łupkiem. Czterokondygnacyjna wieża o nierównej wysokości, ozdobiona boniowaniem. Posiada niski dach namiotowy, podbity blachą, datowany na 1909 r. W 1991 r., w wyniku pożaru, uległ zniszczeniu dach kościoła, wyremontowany w 1993 r. Obecnie dach dwukalenicowy pokryty jest blachą.

Wnętrze kościoła strawił w 1991 r. ten sam pożar, który zniszczył dach. W związku z tym opisane dalej wyposażenie w większości uległo zniszczeniu. Ambona datowana była na 2. ćw. XVII w., odnawiana w 1888 r. oraz przemalowana w 1916 r. Wyposażona była w rzeźbę Dobrego Pasterza na baldachimie. Chrzcielnica, datowana na poł. XVIII w., w kształcie klęczącego aniołka dźwigającego czarę. Misa chrzcielna wewnątrz współczesna, cynowa, z cechą miejską Namysłowa i zatartą imienną Chrystiana Scholtz. Ławy kościelne z 1823 r. Chór muzyczny z barokowym prospektem organowym, datowany na XVIII w. Na wyposażeniu kościoła znajduje się także siedem lichtarzy cynowych, datowanych na XVIII w. Zachowała się kamienna płyta nagrobna Ewy Poser (zm. 1611 r.), z wyobrażeniem postaci zmarłej i czterema kartuszami herbowymi. Była fundowana w 1612 r., przez Daniela Posera

**PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ
MARYI PANNY W BIESTRZYKOWICACH**

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świerczowie

W 1834 r. powstała w Świerczowie parafia staroluterańska. Neogotycki kościół ewangelicki z 1874 r. przetrwał w Świerczowie do 1946 r. Obecny kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wybudowany został staraniem mniejszości katolickiej w l. 1923-24. Pierwotnie przynależny do parafii Bąkowice, po 1945 r. do Biestrzykowic; od 13.05.1993r. został kościołem parafialnym dla Świerczowa.

Styl modernistyczny. Z ciekawszego wyposażenia wymienić należy dzwon odlany w 1784 r. przez Jana Jerzego Kriegera we Wrocławiu, z plaketkami z Najświętszą Panną Marią Niepokalanie Poczętą i św. Antonim Padewskim, wywieziony przed 1926 r. W jego miejsce wstawiono nowy.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

Kościół filialny p.w. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Miejscu

Kościół pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa, pierwotnie parafia w Bąkowicach. O najstarszym kościele brak przekazów. Można pośrednio wnioskować o jego istnieniu, gdyż do kolejnych kościołów nowożytnych przenoszono wyposażenie starszych świątyń, min. gotycką Pietę. Kościoły: gotycki i nowożytny były drewniane. W 1565r. protestancki baron Arnolf Kottulinsky z Jelcza ufundował kościół drewniany z murowaną, sklepioną zakrystią. W 1654 roku nastąpiła rekatolizacja. Patron, katolicki baron Banner planował budowę nowego kościoła. Dopiero jednak w 1721 r. powstał nowy kościół (drewniany). Rozebrano go w 1928 r. po zakończeniu budowy obecnej świątyni. Projektantem był Franz Overkott z Wrocławia, a wykonawcą budowy kościoła w Miejscu w latach 1925-27 był min. miejscowy mistrz murarski Hirsch. Kościół o formach uproszczonych, w ogólnej redakcji nawiązujących do stylu barokowego.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

Obecnie kościół filialny pw. Wniebowstąpienia Pana Jezusa w Miejscu należy do Parafii Rzymskokatolickiej Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świerczowie. Wieś Miejsce zlokalizowana jest około 16 km na południowy-wschód od Namysłowa i 35 km od Opola. W części układu ruralistycznego miejscowości widoczne są relikty historycznej dyspozycji przestrzennej, w postaci pozostałości okalającego ją owalnie średniowiecznego systemu fos, zasilanego przez rzeczkę Kluczborska Struga. Kościół z cmentarzem znajdują się w północnej części owalu wyznaczonego ich przebiegiem.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

Kościół filialny p.w. św. Jadwigi w Dąbrowie.

Kościół został ufundowany około 1600 r., przez Kaspra Kottulinski von Jeltsch. Do 1654 r. założenie sakralne funkcjonowało jako świątynia ewangelicka, następnie jako kościół katolicki. W 1825 r. przemurowano ściany południowe. Prace prowadzono pod kierunkiem mistrza murarskiego Hasenwinkela z Namysłowa. W 1892 r. wybudowano murowaną wieżę, w miejsce poprzedniej, drewnianej. W 1906 r. przekształcono dach, montując nowe wiązania dachowe oraz zmieniając pokrycie gontowe na dachówkę. Kościół odnawiano w 1961 r. Założenie nieomal pozbawione cech stylowych, z niewielkimi reminiscencjami stylu gotycko-renesansowego. Kościół zlokalizowany na stromym wzniesieniu, w sąsiedztwie dawnego parku dworskiego, otoczony kręgiem starych dębów. Założenie orientowane, murowane z materiału ceglanego, tynkowane. Prezbiterium wzniesione na kamiennej podmurówce, na planie zbliżonym do kwadratu, dwuprzęsłowe. Przy nim przybudówka od strony północnej, mieszcząca zakrystię, z dawną lożą kolatorską na piętrze. Trójprzęsłowa wyższa i szersza nawa, z kwadratową wieżą, zlokalizowaną od strony zachodniej. We wnętrzu płaskie stropy, z podciągami wzdłużnym w nawie. Zakrystia sklepiona kolebkowo-krzyżowo. Tęcza zamknięta łukiem spłaszczonym. Prostokątne okna, w prezbiterium umieszczone od zewnątrz i wewnątrz we wnękach zamkniętych odcinkowo, w nawie w dwóch strefach. Otwarta od wnętrza na całą szerokość loża kolatorska, z drewnianym, prostym parapetem o renesansowych podziałach płycinowych, pierwotnie z malunkami herbów fundatorów (dziś zamalowane). Wejście do zakrystii zamknięte odcinkowo, drzwi klepkowe (stare okucia i zamek). Chór muzyczny, datowany prawdopodobnie na pocz. XVII w., łączy się wzdłuż ścian bocznych nawy z drewnianymi emporami, z prostymi płycinowymi parapetami, wspartymi na czternastu profilowanych słupach. Zewnętrzne narożniki prezbiterium od strony wschodniej oszkarpowane. Konstrukcja o dachu siodłowym, krytym dachówką. Neoromańska wieża, z hełmem i latarnią.

**PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA
JEZUSA W ŚWIERCZOWIE**

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

Z wyposażenia wewnętrznego na uwagę zasługuje ołtarz główny o cechach barokowych, datowany na 1700 r., odnawiany w 1915 r. Opatrzony kolumnami, zdobiony dekoracją akantowo-wstęgową, w nim rzeźby przedstawiające króla Dawida (ok. poł. XVIII w.), pierwotnie zlokalizowana prawdopodobnie na chórze, oraz niezidentyfikowanego biskupa, datowana na ok. 1730 r. Boczny ołtarzyk, po lewej stronie, datowany na ok. 1740 r., z ramami o bogatej dekoracji snycerskiej, regencyjnej. Ambona, datowana na 1750 r., o cechach rokokowych, z rzeźbą Boga Ojca na baldachimie. Chrztelnica, datowana na ok. 1730 r., w kształcie anioła dźwigającego czarę, z pokrywą wolutową, w niej rzeźbiona scena chrztu w Jordanie, w zwieńczeniu Bóg Ojciec. Prospekt organowy, datowany na 1740 r., o cechach regencyjno-rokokowych, został sprowadzony w 1904 r. z Mąkoszyc, bogata dekoracja akantowo-wstęgową i rokokową, w strefie dolnej malowany kartusz herbowy. Dwie późnorenesansowe stalle, datowane na ok. 1600 r., o podziałach architektonicznych, jedna z nich uszkodzona

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA W ŚWIERCZOWIE

ławki kościelne, datowane na XVIII w. Spośród mobilów na uwagę zasługują rzeźby: Chrystusa Zmartwychwstałego o tradycji gotyckiej (1. poł. XV w., uszkodzona); Chrystusa Zmartwychwstałego (ok. 1600 r., uszkodzona); oraz grupy Ukrzyżowania (XVIII w., niegdyś w zwieńczeniu konfesjonatu, obecnie na baldachimie ambony). Gotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem (ok. 1410 r.) w latach 90. XX w. została przekazana przez ówczesnego proboszcza ks. Dołhania do renowacji. Do tej pory nie powróciła do kościoła, ze względu na znaczne koszty finansowe odnowienia zabytku. W świątyni znajdują się dwa epitafia w kształcie płaskorzeźbionych, polichromowanych kartuszy herbowych. Jeden z nich Adama Kottulinski von Jeltsch (zm. 1667 r.), drugi Leonarda von Prittwitz (ok. 1700 r.). Epitafia obecnie nie są eksponowane z powodu uszkodzeń, znajdują się na wieży. W otoczeniu kościoła znajduje się kamienny nagrobek Carla Ernesta Lumfera, który był właścicielem Dąbrowy po 1792 r.

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY WILKÓW

OBIEKTY SAKRALNE I INNE MIEJSCA KULTU

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY WILKÓW

Nazwa miejscowości wywodzi się prawdopodobnie od przezwiska założyciela (Wilk) lub nadano ją powodu występowania w tej okolicy tego gatunku psowatych. Pierwsza wiadomość źródłowa dotycząca wsi pochodzi z 1290 r., kiedy to Henryk V, książę wrocławski, nadał dobra feudałowi Guntherowi von Biberstein. Więcej na temat dóbr wilkowskich i ich właścicieli pochodzi z XVI w. W 1579 r. prawa własności posiadał niejaki Augustyn John z Wrocławia. Z 1607 r. pochodzi informacja o wpisaniu go do stanu szlacheckiego, jako Augustyn John von Wilckau zum Baumgarten.

Prawa własności do Wilkowa zbył syn Augustyna i przeniósł się na terytorium księstwa opawskiego. Równolegle na przełomie XVI i XVII w. Wilków należał do Wilhelma von Muensterberga, komisarza ziemskiego namysłowskiego okręgu sądowego. Wówczas już musiał funkcjonować więc, potwierdzony dla okresu późniejszego, podział miejscowości na Górny Wilków (Ober Wilkau) i Dolny Wilków (Nider Wilkau). Dodać należy, że prawdopodobnie co najmniej od XIX w., wyodrębniano jeszcze cztery inne części miejscowości: Środkowy Wilków (Mittel Wilkau), Nowy Wilków (Neu Wilkau), Mały Wilków (Klein Wilkau) oraz Wilków Wysoki (Hohen Wilkau), czyli dzisiejszy przysiółek Wilkówek (Barski Dwór). Po Wilhelmie von Muensterberg dobra odziedziczył jego syn – Sylwiusz – urzędnik księstwa wrocławskiego, który posiadał także Ligotę Wielką (księstwo oleśnickie). Jego syn – Sylwiusz Wilhelm – został w 1693 r. marszałkiem dworu księcia Chrystiana Ulryka von Wuerttemberg-Oels.

Źródło: <http://www.bip.wilkow.pl/download//7032/gminny-program-opieki-nad-zabytkami.pdf>

W 1717 r. Jan Jerzy Ludwik von Monsterberg z Wilkowa ożenił się z Anną Barbarą von Frankenberg -Proschlitz z Gostawia, córką Jana Krzysztofa. Na początku XIX w. właścicielem dóbr w Dolnym Wilkowie był starosta namysłowski Friedrich Wilhelm Heidebrand, jednocześnie będący właścicielem Jastrzębia.

W 1892 r. wymieniono, jako właściciela dóbr w Dolnym Wilkowie, Roberta von Maltitza (z brandenburskiej linii rodu), który zakupił wówczas 179 ha ziemi. Mieszkał w posiadłości aż do śmierci w 1902 r.

źródło: Źródło: <http://www.bip.wilkow.pl/download//7032/gminny-program-opieki-nad-zabytkami.pdf>

Materiał promocyjny Gminy Wilków

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. OCZYSZCZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W BUKOWIU

Kościół parafialny p.w. Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny w Bukowiu

Dokładna data wzniesienia kościoła nie jest znana. Za okres powstania przyjmuje się XV wiek. Kościół murowany, późnogotycki (wieża dobudowana później reprezentuje styl późnobarokowy). Ośmioboczny hełm wieży ma kształt baniasty z latarnią. Prezbiterium jest zamknięte ścianą prostą z trójkątem szczytowym. Od zachodniej strony stoi wieża, a od północnej zakrystia.

Bogate wyposażenie, z którego na uwagę zasługuje późnorenesansowy ołtarz główny, datowany na ok. 1600 r., odnowiony i przekształcony w 1937 r. Posiada malowaną scenę Ostatniej Wieczerzy w predelli. Cenna, barokowa chrzcielnica, wykonana z marmuru, z puklowaną czarą na balasku, datowana na XVIII w. Wewnątrz cynowa misa chrzcielna z inskrypcją, sceną Chrztu w Jordanie i datą 1715. Zwieńczenie ambony datowane na 1. poł. XIX w.

Nadwieszony na profilowanych belkach drewniany chór muzyczny, datowany na przełom XVII i XVIII w., opatrzony parapetem o podziałach pilastrowych, na nim malowane sceny: Węża Miedzianego, Ukrzyżowania, Jonasza wychodzącego z ryby, Zmartwychwstania, Wizji Eliasza oraz Wniebowstąpienia. Na wyposażeniu kościoła cenne, barokowe obrazy Umycia Nóg i Adoracji Dzieciątka, datowane na przełom XVII i XVIII w. Znajduje się tam także XVIII-wieczny pająk mosiężny.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. OCZYSZCZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W BUKOWIU

Kościół filialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Pągowie

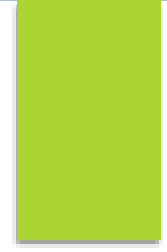
Kościół w obecnym kształcie wzniesiono w XV w., choć pierwsze wzmianki na jego temat pochodzą z roku 1376. Kościół zbudowany z cegły w stylu gotyckim. Dolna kondygnacja wymurowana z kamienia. Zachowała się drewniana wieża, prawdopodobnie z XVIII w., o konstrukcji słupowej, oszalowana, o ścianach zwężających się ku górze. Opatrzona była pierwotnie baniastym hełmem, podbitym gontem i blachą, z latarnią, w czasie rozbudowy (XVIII w.) przekształcono hełm na ośmiopolowy. Dzwon kościelny odlany przez ludwisarza z Wrocławia Kaspra Koerberga w 1738 r.

PARTNER: RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA PW. OCZYSZCZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W BUKOWIU

Z wyposażenia kościoła na uwagę zasługuje barokowy ołtarz z przełomu XVII i XVIII w., przerabiany w XIX w., odnawiany w 1956 r. Jest to konstrukcja dwukondygnacyjna, z kręconymi kolumnami, w centrum rzeźba Chrystusa Ukrzyżowanego. Barokowa ambona, datowana na koniec XVII w., bogato zdobiona motywami roślinno-owocowymi oraz wizerunkami apostołów (malowanymi).

Należy zwrócić uwagę na barokowe rzeźby: anioła chrzcielnego (koniec XVII w.), trzy aniołki z dawnego ołtarza i główkę aniołka na drzwiach zakrystii (XVIII w.).

W zewnętrzne ściany kościoła zostały wmurowane marmurowe płyty nagrobne. Od wieku XVI do 1945 r. kościół był ewangelicki.

Projekt partnerski pn. "Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrawskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji - część północna"

Projekt jest dofinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, w ramach poddziałania 5.3.1 Dziedzictwo kulturowe i kultura.

Projekt partnerski Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego na obszarze Stobrawskiej Strefy Rehabilitacji i Rekreacji - część północna